

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องได้แบ่งออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ 2 หัวข้อคือ มโนทัศน์ (Concept) เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

มโนทัศน์ (Concept) เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

ยูเนสโก (UNESCO) ได้กล่าวถึงค่าใช้จ่ายทางการศึกษาว่าหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชน และการจัดระบบการศึกษาตามแบบแผนที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์โดยส่วนรวม ซึ่งค่าใช้จ่ายทางการศึกษาหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายเป็นเงินและทั้งที่ไม่ใช่เงิน ประกอบด้วย

1. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของรัฐ (Expenditure on public education)
2. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของเอกชน (Expenditure on private education)
3. ค่าเสียโอกาส (Opportunity cost)¹

คาแมท (Kamat) ได้แบ่งค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาออกเป็น 2 ประเภทคือ

¹ UNESCO, The Analysis of Educational Cost and Expenditure

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียน (Student Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองหรือผู้เรียนจะต้องจ่ายเองในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันนั้น ได้แก่ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าหนังสือและอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าที่พักอาศัย ค่าเสื้อผ้า และค่าเสียโอกาสในการทำงาน

2. ค่าใช้จ่ายในสถานศึกษา (Institutional Cost) แบ่งเป็นสองประเภทคือ

2.1 ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุน และค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างอาคารเรียนโตแค

ค่าใช้จ่ายในที่ดิน สิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์

2.2 ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินการ เป็นค่าใช้จ่ายประจำปีที่ใช้เพื่อดำเนินการของสถาบันนั้น ๆ¹

ซีฮาน (Sheehan) ได้กล่าวว่าการใช้จ่ายทางการศึกษานั้น เป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ซึ่งในการลงทุนทางการศึกษานี้ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. การลงทุนทางสังคม (Social investment) ซึ่งให้เห็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสังคมโดยรวม เป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่รัฐเป็นผู้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. การลงทุนด้านส่วนตัว (Private investment) จะให้เห็นการใช้จ่ายเงินส่วนบุคคลในการศึกษากับผลที่บุคคลนั้นจะได้รับ เป็นค่าใช้จ่ายที่แต่ละบุคคลจะต้องจ่ายให้แก่สถาบันที่จะเข้ารับการศึกษาค่าใช้จ่ายทางด้านนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 ค่าใช้จ่ายโดยตรง (Direct Educational Cost) คือค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จ่าย ได้แก่ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าสมุดหนังสือ ค่าพาหนะเดินทางไปศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

¹ A.R. Kamat, Two studies in Education (India : Gokhale

2.2 ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect Educational Cost) คือค่าใช้จ่าย
 ที่เนื่องมาจากการสูญเสียรายได้ที่พึงจะได้เนื่องจากการศึกษาต่อ แทนที่จะไปทำงานทำให้ละ
 โอกาสที่จะได้รับรายได้ บางที่เรียกว่าค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)¹

เพอร์ลแมน (Perlman) ได้แบ่งค่าใช้จ่ายทางการศึกษาออกเป็น 2 อย่าง เพื่อ
 ความสะดวกในการวิเคราะห์และความเข้าใจไว้มันคือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Cost) มี 2 ประเภทคือ

1.1 ค่าใช้จ่ายโดยตรงด้านส่วนตัว (Private direct cost) เป็นค่า
 ใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียนโดยตรง ซึ่งประกอบด้วยค่าหนังสือ ค่าธรรมเนียม ค่าพัฒนา
 ค่าเดินทาง ฯลฯ

1.2 ค่าใช้จ่ายโดยตรงด้านสังคม (Social direct cost) เป็น
 ค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ เงินเดือนครู ค่าจ้าง
 แรงงานอื่น ๆ ค่าสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม (Indirect Cost) เป็นค่าเสียโอกาส (Opportunity
 cost) ของผู้เรียนที่ใช้เวลาในการมาเรียนแทนที่จะไปทำงาน ทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับ
 รายได้บางที่เรียกค่าใช้จ่ายนี้ว่า รายได้ที่เสียไป (Earning Foregone)²

¹John Sheehan, The Economics of Education (London : George. Allen
 and Unwin Ltd., 1973), pp. 31-43.

²Richard Perlman, The Economics of Education : Conceptual
 Problems and Policy Issues (New York : McGraw-Hill Book Company, 1973),
 pp.13-15.

จากรายงานของคณะกรรมการคาร์เนกี (Carnaky) ว่าด้วยการศึกษา
กล่าวว่า ต้นทุนในการศึกษานี้ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ สี่ปัจจัยคือ

ปัจจัยแรก ได้แก่ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องจ่ายให้แก่
สถาบันที่เข้ารับการศึกษา

ปัจจัยที่สอง ได้แก่ต้นทุนที่นักศึกษาและผู้ปกครองต้องจ่าย ซึ่งได้แก่ค่ารถค่ารถและ
อุปกรณ์การศึกษา ค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ปัจจัยที่สาม ได้แก่เงินอุดหนุนที่ได้จากรัฐบาล เงินอุดหนุนที่ได้รับจากสาธารณชน
และภาษีที่สถาบัน (เอกชน) ใ้รับการยกเว้นไม่ต้องเสีย

ปัจจัยที่สี่ ได้แก่ต้นทุนอันเกิดจากการเสียโอกาสในการทำงานของนักศึกษาซึ่งก็ถือรายได้
อันพึงได้ หากนักศึกษาเลือกทำงานแทนที่จะเรียนต่อ¹

จากแนวความคิดที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้
เป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาคือ เป็นการลงทุนด้านส่วนตัว (Direct cost)
ตามที่ ซีฮาน (Sheehan) กล่าวถึงหรือเรียกเฉพาะลงไปว่าค่าใช้จ่ายโดยตรงด้านส่วนตัว
(Private direct cost) ตามที่ เพลร์ลแมน (Perlman) ได้กล่าวไว้หรือก็คือ
ค่าใช้จ่ายด้านตัวนักเรียน (Student Cost) ตามที่คามัท (Kamat) กล่าวไว้นั่นเอง

¹ รายงานของคณะกรรมการคาร์เนกีว่าด้วยการอุดมศึกษา, "Higher Education :
Who Pays? Who Benefits? Who Should pay? แปลจาก Higher
Education : Who Pays ? Who Benefits ? Who should pay ? โดย
รังสรรค์ ชนะพรพันธ์, วารสารศูนย์ศึกษา, 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2517), หน้า 19.

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษานั้น ได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษาค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในสวนที่เกี่ยวข้องของ ค่าใช้จ่ายทางตรงและค่าใช้จ่ายทางอ้อมดังนี้คือ

งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1967 กระทรวงศึกษาธิการของประเทศญี่ปุ่น ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายให้กับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปฐมภูวาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาประมาณคนละ 755.45 บาท (36.60 เหรียญ) 966.95 บาท (46.60 เหรียญ) และ 2,336.45 บาท (112.60 เหรียญ) ตามลำดับ ส่วนค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายให้กับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาประมาณคนละ 2,517.25 บาท (121.10 เหรียญ) 2,579.25 บาท (124.30 เหรียญ) และ 3,411.30 บาท (164.40 เหรียญ) ตามลำดับ¹

ในปีเดียวกันนี้ แอลเลส และคณะ (Alles and Others) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายทางการศึกษาระหว่างประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของประเทศซีลอนระหว่างปี ค.ศ. 1952 ถึง 1964 ปรากฏว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนในปี 1952, 1956, 1960, 1962 และ 1964 ประมาณ 76.20, 77.00, 99.60, 114.70 และ 125.70 ฎปี ตามลำดับ²

¹ Ministry of Education, National Surveys of Educational Expenditure in Japan (Tokyo : Ministry of Education, 1967), p.39.

² Jenippla Alles and Others, Financing and Cost of The First and Second Level Education in Cylon 1952-1964 (Cylon : Division of Secondary Education, Ministry of Education, 1967) (Mimeographed).

และในปีเดียวกัน คานา (Khanna) และบอททอมเลย์ (Bottomley) ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเบรคฟอร์ด (The University of Bradford) และค่าตอบแทนที่นักศึกษาได้รับหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว ในที่นี้กล่าวเฉพาะค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเท่านั้น โดยคิดคำนวณจากค่าดำเนินการ ค่าลงทุนและค่าใช้จ่ายด้านส่วนตัวนักศึกษาซึ่งรวมทั้งค่าเสียรายได้ (Earning Forgone) ที่ควรจะได้รับขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่อคนตลอดหลักสูตรดังนี้

วิศวกรรมเครื่องกล	5,377	ปอนด์	(322,620 บาท)
วิศวกรรมเคมี	4,235	ปอนด์	(254,100 บาท)
วิศวกรรมโยธา	4,188	ปอนด์	(251,280 บาท)
วิศวกรรมไฟฟ้า	4,837	ปอนด์	(290,200 บาท)
ฟิสิกส์	5,205	ปอนด์	(312,300 บาท)
เคมี	5,148	ปอนด์	(308,880 บาท)
เทคโนโลยีการทอ	4,363	ปอนด์	(261,780 บาท)
คณิตศาสตร์	4,721	ปอนด์	(283,260 บาท)
สถิติศาสตร์	3,967	ปอนด์	(238,020 บาท)
เภสัช	4,026	ปอนด์	(241,560 บาท)
เศรษฐศาสตร์	3,278	ปอนด์	(196,680 บาท)
ชีววิทยา	5,316	ปอนด์	(318,960 บาท)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริหาร	3,077	ปอนด์ (184,620 บาท)
ภาษา	4,492	ปอนด์ (269,520 บาท) ¹

ในปี ค.ศ. 1970 บาร์ และ สกอต (Barr and Scott) ศึกษาค่าใช้จ่ายระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากงบประมาณการศึกษาของสหรัฐอเมริการะหว่างปี 1967-1968 ปรากฏว่าเมื่อแยกค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้ว เป็นค่าใช้จ่ายด้านลงทุนร้อยละ 12.90 ดอกเบี้ยร้อยละ 3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ร้อยละ 2.60 อีกร้อยละ 81.40 เป็นค่าใช้จ่ายด้านดำเนินการ แยกออกเป็นงบดำเนินการซึ่งใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนการสอนร้อยละ 55.6 ค่าใช้จ่ายประจำเดือนร้อยละ 7.20 การใช้อาคารและเครื่องมือร้อยละ 6.30 การให้บริการการสอนแก่สถาบันอื่นร้อยละ 6.10 การบำรุงรักษาอาคารและเครื่องมือร้อยละ 2.40 การบริหารร้อยละ 3.80²

ปีต่อมา (Goishi) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการลงทะเบียนเรียนกับค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาในมลรัฐมิสซูรี สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีผลมากที่สุดต่อค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนในกรณีที่พักเรียนที่ลงทะเบียนมีจำนวน 162 ถึง 398.20 คน หรือ 398.20 คน ถึง 585 คน จะมีค่าใช้จ่ายรายหัวโดยเฉลี่ยจากงบดำเนินการไม่เท่ากันตามลำดับดังนี้ 531.32 เหรียญอเมริกา 403.63 เหรียญอเมริกา และ 483.80 เหรียญอเมริกา ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า

¹ R.K. Khana and Anthony Bottomley, Costs and Returns on Graduates of the University of Bradford, 1967.

² Richard H. Barr and Geraldine J. Scott, Statistics of State School System 1967-1968 (Washington : U.S. Government Printing Offices, 1970), pp.11-12.

จำนวนที่พอเหมาะของนักเรียนที่ลงทะเบียนจะทำให้ค่าใช้จ่ายรายหัวโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด¹

ในปี ค.ศ. 1976 โนนัน (Noonan) ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยจำแนกนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับการศึกษาของมารดา และตำแหน่งหน้าที่ทางกรงานของบิดา คือ กลุ่มที่ 1 มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บิดามีตำแหน่งการงานสูง กลุ่มที่ 2 มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บิดามีตำแหน่งการงานต่ำ กลุ่มที่ 3 มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บิดามีตำแหน่งการงานสูง และกลุ่มที่ 4 มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บิดามีตำแหน่งการงานต่ำ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีมารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสูง และบิดามีตำแหน่งการงานสูง มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และค่าใช้จ่ายรายหัวโดยเฉลี่ยของนักเรียนสูงสุด รองลงมาคือนักเรียนในกลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 4 ตามลำดับ²

ปี ค.ศ. 1976 ยูเนสโก (UNESCO) ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษา ในแง่รายจ่ายของรัฐบาลในปี 1965, 1970 และ 1974 ปรากฏว่าประเทศแคนาดา นักเรียนประถมศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณ 325, 649 และ 1,050 ดอลลาร์ ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษาในสหรัฐอเมริกาประมาณ 448.60, 762.40 และ 1,090.80 ดอลลาร์ ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษาในญี่ปุ่นประมาณ 113.90, 227.90 และ 647.90 ดอลลาร์ ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยประมาณ 12.40,

1

Franks Hideo Goisi, "The Relation of Enrollment Size of Area Vocational Technical Schools in Missouri to per Student Expenditures for Vocational Education," Dissertation Abstract International, Vol. 31, No. 10 (April, 1971), pp. 5287 A-5288 A.

2

Richard D. Noonan, School Resources, Social Class and Student Achievement No.5 (Stockholm : Ordfront, 1976), pp. 52-63.

15.80 และ 24.30 ดอลลาร์ ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษาในอังกฤษประมาณ 180.10, 213.70 และ 313.50 ดอลลาร์ และค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษาในปากีสถานประมาณ 9.70 10.10 และ 9.80 ดอลลาร์¹

งานวิจัยของประเทศไทย

ในการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษานั้นได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษาค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางอ้อมและค่าใช้จ่ายทางตรงดังนี้

ปี พ.ศ. 2507 อุดม วัชรสฤณี ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในประเทศไทย ได้แบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 ภาคคือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคอีสาน และแยกโรงเรียนรัฐบาลกับราษฎร์ ปรากฏว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลประมาณ 275.04 บาท ของโรงเรียนราษฎร์ประมาณ 732.10 บาท เมื่อศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวแต่ละภาคนั้น ภาคกลางมีค่าใช้จ่ายสูงสุด รองลงมาคือภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคอีสาน²

ในปี พ.ศ. 2513 อาวุธ วัฒนสิน ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี โดยรวบรวมข้อมูลจากแผนกบัญชีและการเงินของวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2509 ถึง 2513 ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาค้น

007368

¹ UNESCO, Statistical Yearbook Annuaire Statistique Anuario

Estadístico 1976 (Mayenne : Imprimerie de la Manretention, 1977), pp. 595-605.

² อุดม วัชรสฤณี, "การสำรวจค่าใช้จ่ายปานกลางในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), (อัครสำเนา)

สถาบันการศึกษาใน 5 ปีการศึกษา ประมาณ 54,811 บาท แยกเป็นค่าดำเนินการ 25,069 บาท และค่าลงทุน (ค่าเสื่อมราคา) 29,742 บาท¹

ต่อมาปี พ.ศ. 2515 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวเพื่อการศึกษาที่รัฐบาลลงทุนไปในระหว่างปี 2510 ถึง 2515 ปรากฏว่า ระดับประถมศึกษา มีค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณ 271 บาท เมื่อแยกตามสังกัดหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ว่า ระดับประถมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีค่าใช้จ่าย 271 บาท ในสังกัดของเทศบาล มีค่าใช้จ่าย 899 บาท และในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดประมาณ 425 บาท ระดับมัธยมศึกษาประมาณ 1,604 บาท ระดับอาชีวศึกษาประมาณ 3,487 บาท ระดับฝึกหัดครู ประมาณ 4,379 บาท และระดับอุดมศึกษาประมาณ 13,019 บาท แต่ต่อมาในปีพุทธศักราช 2517 ทางสำนักงานทำวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษาเพราะเห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามภาคทางภูมิศาสตร์ของประเทศคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าระหว่างปี 2512 ถึง 2515 ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนทั้งประเทศ โดยคิดเฉพาะจากงบดำเนินการเท่ากับ 403.70, 452.77, 431.60 และ 520.47 บาท ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายแต่ละภาคกับค่าใช้จ่ายทั้งประเทศได้ว่ามีเพียงกรุงเทพมหานคร เท่านั้นที่มีค่าใช้จ่ายรายหัวสูงกว่าตลอดปี 2512 ถึง 2515 คือเท่ากับ 497.98, 532.80, 555.83 และ

¹ อารุช วัฒนสิน, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชนบุรี," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2514) (อัครสำเนา)

621.13 บาท ตามลำดับ ส่วนภาคอื่น ๆ นั้นมีค่าใช้จ่ายรายหัวต่ำกว่า¹

ในปี พ.ศ. 2518 ชนิกา ศิลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายรายหัวของนิสิตในส่วนที่มหาวิทยาลัยจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน ผลปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายรายหัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาจบหลักสูตรของแต่ละคณะ ปรากฏว่าคณะแพทยศาสตร์ใช้จ่ายสูงสุดเป็นเงิน 295,487.62 บาท รองลงมาคือคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์ใช้จ่ายจำนวน 189,452.81 บาท และ 137,587.04 บาท ตามลำดับ²

ปี พ.ศ. 2519 มุทงกา ชนะวิวัฒน์ ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาพาณิชยการกรมอาชีวศึกษา ปรากฏว่า นักศึกษาพาณิชยการมีค่าใช้จ่ายรายหัวที่สถาบันการศึกษาจ่ายให้ 1,936 บาท ค่าใช้จ่ายรายหัวส่วนตัวประมาณ 6,078 บาท เมื่อไม่เสียค่าที่พักก็ต้องเสียค่าที่พักมีค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณ 7,244 บาท เมื่อแยกตามวุฒิที่เรียนได้ว่า นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ นักศึกษาชาย

¹ หน่วยงานวิจัยการศึกษา, สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานผลการวิจัยเรื่อง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พระนคร : หน่วยงานวิจัยการศึกษา, 2515), หน้า 11.

² ชนิกา ศิลปอนันต์ และจุฑา ฉัตรคุปต์, "ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตในส่วนที่มหาวิทยาลัยจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน," (พระนคร : ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 72.

มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่านักศึกษาหญิง¹

ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวนั้น ได้มีผู้ทำการวิจัยดังนี้คือ

ในปี พ.ศ. 2505 สุภาพร พรนภา ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์รายจ่ายส่วนตัวของนิสิตครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2505 โดยแบ่งประเภทของรายจ่ายดังนี้คือ ค่าธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องเขียนและหนังสือ ค่ากิจกรรมต่าง ๆ ค่าอาหารกลางวัน ค่าพาหนะ ค่าเครื่องแต่งกาย และอื่น ๆ โดยหาค่าเฉลี่ยรายจ่ายรวมทุกประเภทของนิสิต ซึ่งแยกตามลักษณะที่อยู่อาศัยฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับชั้นเรียนของนิสิตต่อหนึ่งปีการศึกษา ซึ่งปรากฏผลดังนี้

- ก. รายจ่ายเฉลี่ยรวมรายหัว แยกตามลักษณะที่อยู่อาศัยประมาณ 8,000-11,000 บาท
- ข. รายจ่ายเฉลี่ยรวมรายหัว แยกตามลักษณะเศรษฐกิจของครอบครัวประมาณ 8,000-10,000 บาท
- ค. รายจ่ายเฉลี่ยรวมรายหัว แยกตามลักษณะระดับชั้นเรียน ประมาณ 6,000 - 11,000 บาท
- ง. การใช้จ่ายของนิสิตส่วนใหญ่ จ่ายทางค่าน้ำอาหาร ค่าที่พักอาศัย ประมาณ 2,500-4,000 บาท หรือประมาณ 20-30 % ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

¹ พงศา ชนะวิวัฒน์, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาพาณิชยการกรมอาชีวศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), (อัครสำเนา).

จ. เงินที่ได้สำหรับใช้จ่ายนั้น ส่วนใหญ่ได้จากผู้ปกครอง เว้นแต่นิสิตหลักสูตร 2 ปี ได้จากการประกอบอาชีพด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่¹

ในปี พ.ศ. 2508 บรรจง ทองกุ่ม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตครุศาสตร์ บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่าค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลของนิสิตหรือค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชนในการผลิตครุศาสตร์บัณฑิต หลักสูตร 4 ปี ประมาณ 24,000 บาท สำหรับนิสิตที่ไม่เสียค่าที่พักอาศัย แต่นิสิตหลักสูตร 4 ปี เสียค่าที่พักอาศัยใช้จ่ายประมาณ 40,000 บาท ส่วนนิสิตหลักสูตร 2 ปี เสียค่าที่พักอาศัยใช้จ่ายประมาณ 11,500 บาท²

ในปี พ.ศ. 2511-2512 หน่วยงานวิจัยการศึกษา สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจากการวิจัยปรากฏผลดังนี้คือ

1. นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ย ไม่รวมค่าบำรุงค่าธรรมเนียมที่ชำระแก่สถาบัน คัดโดยเฉลี่ยรายคนรวมทุกสถาบันเป็นเงินจำนวน 496 บาทต่อเดือน และเมื่อคิดเป็นรายปี (1 ปี คิด 9 เดือน โดยไม่รวมระยะเวลาปิดภาค) ประมาณ 4,464 บาท

¹ สุภาพร พรนภา, "วิเคราะห์รายจ่ายส่วนบุคคลของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505) (อัครสำเนา).

² บรรจง ทองกุ่ม, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508) (อัครสำเนา).

2. จากการพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในแต่ละสถาบันนั้นจะเห็นได้ว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีค่าใช้จ่ายสูงสุดประมาณ 572 บาท รองลงไปคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 527 บาท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 508 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 508 บาท และที่น้อยที่สุดคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 363 บาท เมื่อพิจารณาตามเพศปรากฏว่า นักศึกษาชายใช้จ่ายมากกว่านักศึกษาหญิง และนักศึกษาปีแรกใช้จ่ายมากกว่านักศึกษาปีสุดท้าย และถ้าเปรียบเทียบทั้งเพศและปีการศึกษาปรากฏว่า อันดับหนึ่งคือนิสิตนักศึกษาชายปีแรก ใช้จ่ายประมาณเดือนละ 526 บาท หรือปีละ 4,734 บาท อันดับสองคือนิสิตนักศึกษาหญิงปีแรก ใช้จ่ายเดือนละ 497 บาท หรือปีละ 4,473 บาท อันดับสามคือนิสิตนักศึกษาชายปีสุดท้าย ใช้จ่ายเดือนละ 484 บาท หรือปีละ 4,356 บาท และอันดับสุดท้ายคือนิสิตนักศึกษาหญิงปีสุดท้าย ใช้จ่ายประมาณเดือนละ 471 บาท หรือปีละ 4,239 บาท¹

ในปี พ.ศ. 2518 คณะ สุนทรียสถาน ได้ทำการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของ นิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ผลดังนี้คือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตประมาณ ปีละ 12,116.41 บาท โดยนิสิตหลักสูตร เกษตรศาสตร์ ใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด และนิสิตหลักสูตร นิติศาสตร์มหาบัณฑิต ใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด นิสิตชาย ใช้จ่ายมากกว่านิสิตหญิง นิสิตที่มีภูมิลำเนา เติมนอกกรุงเทพฯ ใช้จ่ายส่วนตัวน้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนา เติมนอกต่างจังหวัด และค่าใช้จ่าย ส่วนตัวของนิสิตที่มีครอบครัวแล้วและที่ยังไม่มีครอบครัวไม่แตกต่างกัน²

¹ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พระนคร : 2512), หน้า 11.

² คณะ สุนทรียสถาน, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), (อัครสำเนา).

ต่อมา สุภรณ์ ชัยพิภกรณ ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ใน กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายต่อภาคเรียนของนักศึกษาระดับห้า 3,677.76 บาท ระดับสี่ 3,078 บาท ระดับสาม 3,002.27 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายระดับต่าง ๆ แล้วปรากฏว่าค่าใช้จ่ายระดับห้ามากกว่าระดับสี่และระดับสาม แต่ค่าใช้จ่ายระหว่างระดับสี่และสามไม่แตกต่างกัน เมื่อศึกษาตามภูมิลาเนาปรากฏว่านักศึกษาอยู่ต่างจังหวัดต้องเสียค่าใช้จ่าย 3,033 บาท เมื่อศึกษาแยกตามเพศปรากฏว่านักศึกษาชายเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 3,581.45 บาท นักศึกษาหญิงประมาณ 2,924.06 บาท¹

และในปี พ.ศ. 2521 รุ่งทิพย์ เหล่าคำ ได้ทำการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ระหว่างปีการศึกษา 2516-2520 ปรากฏผลว่า

1. ค่าใช้จ่ายรายหัวที่โรงเรียนใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ยปีละ 911 ± 245 บาท แยกเป็น ค่าใช้จ่ายรายหัวค่าน้ำค่าน้ำมันการเฉลี่ยปีละ 634 ± 201 บาท และค่าใช้จ่ายรายหัวค่าน้ำค่าน้ำมันการลงทุนมีค่าเฉลี่ยปีละ 277 ± 37 บาท
2. ค่าใช้จ่ายรายหัวที่โรงเรียนใช้จ่ายทั้ง 10 โรงเรียน มีค่าไม่แตกต่างกัน และค่าใช้จ่ายรายหัวค่าน้ำค่าน้ำมันการสูงกว่าค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าน้ำมันการลงทุน
3. ค่าใช้จ่ายรายหัวที่โรงเรียนใช้จ่ายทั้งประเทศสูงกว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
4. ค่าใช้จ่ายรายหัวส่วนตัวของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย $1,491 \pm 59$ บาทต่อปี

¹ สุภรณ์ ชัยพิภกรณ, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร." (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), (อัครสำเนา).

5. ค่าใช้จ่ายรายหัวส่วนตัวของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายสูงกว่าประถมศึกษาตอนต้น และค่าใช้จ่ายรายหัวส่วนตัวของนักเรียนทั้ง 10 โรงเรียน แตกต่างกัน¹

ซึ่งจากรายงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ได้มีผู้สนใจในการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในลักษณะต่าง ๆ และในหลาย ๆ หลักสูตรการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาในประเทศไทยครั้งนี้อย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ รุ่งทิพย์ เหลาคำ, "ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนประถมศึกษา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี," (วิทยานิพนธ์ปริญตพหุมาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), (อัครสำเนา).